

לאסאטאר — לבשר נשואות עיניו ולא לניו

פעם, בשעה שטום היה הולך ומגלגל בתורת הטיפוח שלו לפני אחד ממומחי הטיפוח, של הבקר הגזעי, והלה היה יושב ומפלבל בעיניו בהשתוממות אין קץ, לא יכול להתאפק הלה והתפרץ: „הגד נא טום, מהו צבע העור של הביפמאסטאר שלך? „צבעו? השיב טום בנייחותא, „כל צבע שהוא, וכל הצבעים ביחד“. „כל צבע שהוא?“, נתגשש המטפח „בן אדם! אנו טרחנו בגיבוש צירוף הצבעים הנוכחי של הגזע 40 שנה תמימות!“. וטום משיב אש: „מה מביאך לחשוב כי צבע עור מסויים או מבנה ראש זה או אחר כרוכים בייצור בשר משובח ורב יותר?“, למעשה, זהו גרעין תורתו של טום לאסאטאר — ברירה ישירה לגבי התכונה רצויה. אם חשקה נפשך באחוריים מלאים ומדושנים — טפח בכיוון זה, ואל תתאמץ לטבוע בבהמותיך צורת ראש או ריסי עינים מיוחדים, אשר, הנך מקווה, שהיא כרוכה באחוריים מדושנים. ובשעת הברירה, הקשה לבך כאבן. מטפח בקר אינו יכול להר — שות לעצמו להותיר בעדרו „חיות שעשועים“. „קה, למשל, את יוני הדואר“, אומר טום, אין לי שמץ של מושג מייצורים אלה, אולם לו היה מוטל עלי לטפח יוני דואר הייתי נוטל כלוב אחד מלא יונים ושולחו לקוריאה, כלוב שני — לדרום אפריקה ומורה לשחרון שם; לכל אותן היונים שיחזרו אלי תוך פרק זמן קצוב מראש אקרא „יוני דואר“, ואותן אטפת, בעוד שכל המפגרות, שתחזרנה לאחר תום המועד הזה תהפוכנה לפשטידת יונים. אני לא אבזבז את זמני על ברירה לפי אורך מוטת הכנפיים או לפי צורת המקור. וכל הידיעה שתידרש לי לשם עבודת טיפוח זו תהיה כיצד לערוך את תווי הסימון של היונים“.

כיוון שטום מאמין שאין לך דבר פשוט מטיי פוח בקר, וכל ה„חכמה“ היא — לקיים עניין זה בפשטותו, המוטו שלו הוא: הנח לטבע לעשות את שלו; המאזניים ובדיקות המעבדה יתנו לך את התשובה הסופית (לעתים קרובות מדי ה„מטפח“ אינו אלא בוקר שברשותו בהמה גזעית והוא שואף למכרה במחיר גבוה ככל האפשר).

פילוסופית הטיפוח שלו משאירה את מטפחי הבקר בפיות פעורים: „במילון שלי מבנה גוף משובח פירושו גוויה המניבה את הכמות המאכסימאלית של מזון משובח לאדם לכל קילו של משקל חי“.

אנא, הקרב גפרור דולק לחפיסת חומר נפץ וקיבלת מושג כל שהוא מהי השפעתו של טום לאסאטאר, הבוקר מקולוראדו, על מטפחי הבקר. מדי פעם, בהתחילו להריע ולהשמיע את „תיר אוריות הטיפוח“ שלו, יוצאים הם מכליהם בעוד שחלקם נשארים המומים למחצה.

משנמאס על טום לגדל שוב ושוב את גזע הבקר הרגיל הוא פיתח לעצמו גזע משלו, „ביפמאסטאר“ (מלך הבשר) — מין יצור משונה בעל גוף גדול ומאריך, המכיל שפע נתחי בשר משור בחים, ואשר הפרה מגזע זה יכולה לגמול עגל במשקל 270 קילו מדי שנה, כשהיא ניזונה תקופה ארוכה במרעה טבעי (השיא שהושג על ידי טום הוא „עגל“ ששקל עם הגמילה 406 קילו). הביפמאסטאר לעולם לא יתנוצץ בשמי תערוכות הבקר ככוכב, אולם הוא מביא את הבוקרים לידי כך שיראו דולרים מתעופפים לנגד עיניהם. גזע זה הנו פרי תנאי טיפול חמורים וברירה קפדנית ביותר. שיטת טיפוח כזו מערערת מספר רב של עקרונות תורת הטיפוח המקובלת, שמטרתה לייצור „יפהפיות תצוגה“ ומוצרי אופנה דומים.

4. בדוק והחלף לפי הצורך את כל אטמי הגומי של המשחרר ושל המפעם. אטמי משחרר או מפעם לקויים גורמים לחדירת חלב לתוך מערכת הוואקום.

5. בדוק היטב את מצבם התקין של התריסים. תריס שהתעקם, גורם אף הוא לחדירת חלב לתוך מערכת הוואקום!

במקרה ועבר חלב מהמשחרר אל תוך מערכת הוואקום, נקח היטב את מערכת הוואקום ואת מפעם המשחרר מיד אחרי החליבה ובהתאם לפעולות 3.2 של הטיפול השבועי.

חי הברק

ה.מ.ב.

הנתונה בקשת השער, והתלויה בכל רעותיה. במקרה שבהמה מתגלית כגרועה במידה ניכרת מאחת הבחינות הללו היא נפסלת ללא כל משוא פנים.

„תתפלא אולי לעובדה שמזג הבהמה הוא כה חשוב בעיני, אומר טום, „אולם בהמה רעת“ אופי אינה נראית לי מדושנת ומשגשגת, ולכן אינני מהסס לפסלן. בהמות שקטות, רגועות מור סיפות על משקל גופן הרבה יותר מהר מאשר אלו העצבניות והרגזניות, ונוסף לכך הטיפול בהן הנו זול יותר.“

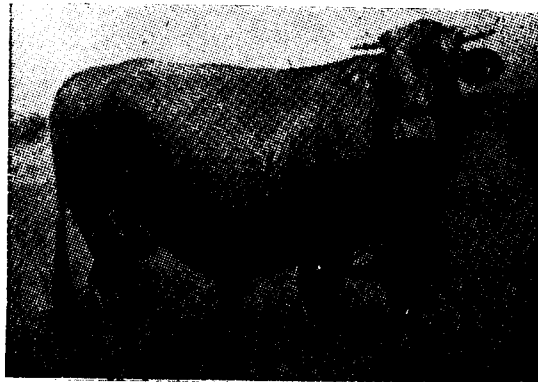
פרות לאסאטאר נדרשות להמליט, לגדל ולגיר מול עגל אחד מדי שנה בשנה משך כל חייהן, ואם אין ביכולתן לעמוד בזאת הן מסולקות. הברירה פועלת, איפוא, להעלאת פוריותן של הפרות. שיטה זו עושה את הרישום לפשוט ביותר — על כל פרה להעמיד עגל מדי שנה, אחרת לא יכירנה מקומה בעדר. כמו כן אסור לה „לבזבז“ את העונה כולה על גידול בר־בטנה. בראשון ביולי מוכנסים לעדר הפרות והמבכירות פרים למשך 63 יום (שלושה מחזורי תאנה). כל נקבה שאינה מעוברת אחרי תקופה זו נפסלת. הוולדות מתחילים להופיע בסביבות ה־10 באפריל של השנה הבאה; כל פרה הממליטה לאחר ה־22 במאי נפסלת. על ידי כך מסולקות מן העדר אלו שהן בעלות יצר מיני בלתי מפותח ומובטחת עונת המלטות קצרה.

„על ידי כך יש ואנו מאבדים בהמה טובה“, מודה טום, „אולם אנו נפטרים מכל ה„זיפתיות“. זו הסיבה מדוע נכשל מטפח הבקר הגזעי המשובח עוד בטרם הפשיל את שרוליו; פשוט לא ימלאנו לבו לחבוט בראשה של בהמה מזופתת השווה 10 או 20 אלף דולר. נקודה אחת חשובה לגבי פיליסופיית הטיפול שלנו היא — שלא נשקפת לנו כל סכנה שהיא להסתבך עם בהמות גבוהות מחיר. הציבור לא ישלם מחירים מרקיעי שחקים עבור בהמות שטופחו במגמות תועלתיות פשוטות.“

לטום אין כל אפשרות להיווכח אם מצויים בעדרו פרים שאינם פוריים, ואין דבר שיטריד אותו פחות משאלה זו. כל הנזק הכרוך בפר

למען הפשטות מציע לך טום לערוך רשימה של כל אותן התכונות בהן אתה מעוניין, בהתחשב עם התנאים המיוחדים של אזורך ודרישות השוק. מעתה ואילך תקדיש את כל שארית ימיך לצימצום אותה הרשימה. ככל שתהיה רשימת התכונות ההכרחיות קצרה, כן ייטב, כיוון שתכונות בלתי חיוניות, כגון צבע העור, מאיטות את תהליך הטיפול.

הרשימה האידיאלית, לדעתו של טום, תכיל פריט אחד בלבד. למשל, תפקידו של מטפח סוסי המירוץ הנו פשוט ביותר מבחינה זו. כל שמור טל עליו לעשות הוא לברור את הסוסים המתגלים כמהירים ביותר במסלול המירוץ; את קביר עת אורך הרגליים הרצוי ביותר יכול הוא להשיג איר בידי הטבע. על המטפח להיות משהו מעין „מזרז הצעד“ במירוץ.

פרה מגזע ביפמאטאר

„לא איכפת לי צבעו של הסוס או צורת גופו. כל עוד דומה הוא לסוס במידה כזו שהשופטים לא יפסלוהו למירוץ.“

לגבי בקר הבשר שלו, צימצם טום את הרשימה שלו לששה פריטים, והם: 1. מזג נוח. 2. פוריות גבוהה. 3. משקל גוף. 4. מבנה גוף (אליבא דלאסאטאר). 5. עמידות ו־6. תנובת חלב. התכונות האלה נמנו כאן לפי סדר חשיבותם. על מנת שבהמה תהיה בעלת ערך טיפוחי כל שהוא עליה להיות טובה מכל שש הבחינות הללו, כיוון שכל אחת ואחת מהן הנה כאבן

מגדלים וחטונים. אלה שיש צורך לחלוב אותן לאחר ההמלטה מתכבדות עד מהרה בראיון עם הקצב. פרות בעלות תנובת חלב טובה, פירוש הדבר — פרות המניבות בדיוק את הכמות הדרושה לשם שיגשוגם של הוולדות.

„אין לנו כל מושג מהי כמות החלב הדרושה, ואין איש היודע זאת” — אומר טום — „וכמו כן אין לנו כל דעה משלנו מה צריכה להיות צורת העטין של פרותינו. אנו בוררים את הפרות לפי תנובת חלבן, בעוד שאת עיצוב צורת העטין אנו משאירים בידי אלוהים”.

זו דוגמה נוספת להשארת עבודת הטיפול המדעית ביותר בידי הטבע — המטפת המשובח והמנוסה ביותר.

טום, המגדיר עצמו כ-85 אחוז בן-טאכטאס, בילה 40 שנה במדינה זו (אף לאביו היתה חוות בקר) ושבע שנים בקולוראדו. משך שנים מספר הוא ניהל את חוות הבקר של אביו בדרום טאכטאס, נוסף על חוותו שלו בקולוראדו. לאחרונה מכר את החווה בטאכטאס על מנת שיוכל לרכוש את בהמותיו באזור הקריר יותר של שפלת ההרים בקולוראדו. כיום יש ברשותו 400 פרות רבייה.

אין אנו „קאובואים” של מעיינות נפט (בז'ארגון של חוות לאסאטאר כל העוסק בבקר הנו קאובוי) — אומר טום — „אלא קאובויים פשר טים. אם יעניקו לנו השמים מעט יותר גשם נגדיל אולי את עדרנו עד כדי 500 ראש”.

מבחינה תורשתית הביפמאסטר הנו מחצית בראהמה (זבו), רבע הרפורד והרבע הנותר שורטהורן. למרות היותם גזע מוכר אין קיים ספר עדר או אגודה לרישום יוחסין. כיוון שהבהמות פרות ורבות במרעה אין טום יכול לקבוע זהותו של האב והוא אף אינו שואף לעשות זאת. קונים רבים העומדים לקנות עגל תולים כל תקוותם ביחוסם של האב והאם תחת לבחון את העגל עצמו; כך טוען טום.

עם כל זאת השם של הגזע — ביפמאסטאר — מוגן כפאטנט. כל המעוניין לגדל בהמות מגזע זה מוזמן לחתום את שמו הוא — ג'ונס ביפמאסטאר, ממש כמו לאסאטאר ביפמאסטאר.

בלתי פורה הן הוצאות החזקתו בעוד שאלה הפורים מרבים את צאציהם ומנחילים להם את פוריותם. זו כוונתו, באמרו שעלינו להניח לטבע לעשות את שלו.

באשר למשקל גופן של הבהמות: שוקלים את הפרים הצעירים לפחות אחת לשנה, מאז היכנסם לשירות, וכל אלה שאינם מוסיפים על משקלם בצורה המניחה את הדעת מסולקים מן העדר. עגלות נשקלות בקבוצות ומחשבים את משקל גופן הממוצע. מבכירות בגיל של שנה ומעלה נשקלות בקבוצות עם תחילתה ועם סיומה של כל עונת מרעה. משקל הגוף הממוצע מראה אם אמנם חלה התקדמות כללית בעדר מבחינה זו, והפסילה מבוצעת לאור חמש הבחינות האחרות.

הערכת מבנה הגוף של בהמות לאסאטאר מחייבת — להתחיל במבחן חלקי הגוף האחוריים ולהתקדם כלפי הראש עד לאזור הכתפיים. „לא איכפת לנו כלל וכלל אם יש לבהמותינו ראש ומה צורתו” אומר טום. „הראש דרוש להן כדי לאכול, לשותות ולהשמיע געיות עגבים”.

כושר העמידות מוקנה לביפמאסטאר לפי העקרון הנושן של „התקיימות המוסגל ביותר”. בחוותו של טום מוגדר עקרון זה כ„כושרה של הבהמה להתקיים בריאה וחטונה בתנאי המרעה הטבעי, ללא כל עזרה מצד האדם”. בהמות לאסאטאר מקבלות הרכבת חיסון נגד הגמרת ואת קרניהן גודעים (טום אינו רוצה לסבך את תכנית הטיפול שלו על ידי טיפוח גזע חסר-קרניים; הרחקת הקרניים הוא תהליך פשוט ואף זול). בחורף מקבלות הבהמות מעט שחת וגלולות אספסת, אולם בקיץ עליהן להיאבק בכוחות עצמן לקיומן. על כל בהמה, הנזקקת לטיפול והשגחה מיוחדים, עולה הכוורת.

„אם יש לרשותך שטח מרעה טבעי מורחק מן הבית, בו שוררים תנאים קשים, שלח לשם את עדר הרבייה שלך; הדבר לא יזיק להם מדי חיינה תורשתית. אם יש מישהו הרוצה לנהוג פינוקים וסילסולים בבהמותיו, יעשה זאת בעדר המסחרי שלו”.

על בהמותיו של לאסאטאר להניב כמויות ניכרות של חלב, על מנת שתוכלנה לגמול עגלים

לא נהסס אף רגע אחד לסלק מיד את כל בהמות הביפמאסטאר."

אם נרצה לבטא את כל תורתו של לאסטאר על רגל אחת נאמר, כי לפי שיטה זו נבחנים כושרה של הבהמה ותנובתה עד לשלב האינ-סופי.

ק. פאולקנור

(מתוך ה"פארמרס דיג'סט", אפריל 1958)

שמות אלה צריכים לייצג את פעלם של המ-טפחים בתחומי הגזע הזה.

בהישאלו אם סבור הוא שהביפמאסטאר מחזיק את "המלה האחרונה" בשדה טיפוח הבקר לבשר, מניע טום את ראשו לשלילה ואומר: "אנו לא התחתנו עם הביפמאסטאר, אנו מתחתנים עם תוצאות עבודת ההשבחה. אם נצליח לקבל יותר קילוגרמים בשר לכל קילו מספוא בבני גזע אחר

העבודה ב"שדרת הדג" של מר ינסן בניו-זילנד

בעקבות מאמרו של וו. אי. וו. מניו-זילנד ב"דיירי אקספורטר" בדבר הישגיו של מר ינסן בבית החליבה שלו הבנוי לפי שיטת "שדרת-דג" (התרגום פורסם במשק הבקר והחלב מס' 28) מצאנו לנכון לפנות למר ינסן ולבקש ממנו הבהרות באי אלו נקודות אשר נראו לנו חשובות.

אנו נחזור כאן על השאלות בצורה תמציתית ובצידן התשובות של מר ינסן:

שאלה: איזהו גזע הבקר שבעדרך?

תשובה: רובו ג'רסי, מעט הולסטין-פריזיאן.

ש: מה היא התנובה הממוצעת לפרה?

ת: 139 ק"ג שומן לפרה בתקופה.

ש: מהו מספר הפרות החולבות וכמה זמן נדרש לחליבתן, כולל ניקוי המכון?

ת: אנו חולבים 90 פרות; העבודה נמשכת משעה ורבע עד שעה וחצי.

ש: האם הנך משתמש במים חמים לרחיצת הצינורות ואבזרי המכונות, ואם מוסיף אתה

למים אלה חומרים מחטאים?

ת: כן; מים כמעט רותחים, ולא פחות מ-90°C, בתוספת סודה קאוסטית וטרנגנטים.

ש: כיצד אתה מפריד בין הפרות החולבות מהר לבין אלו החולבות לאט?

ת: ההפרדה נעשית בחצר ההמתנה.

ש: האם אתה משתמש בספל-בדיקה לפני התחלת החליבה?

ת: לא.

ש: מה הוא מגין הבקטריות בחלב שלך, במקרה שמקיימים ספירה זו?

ת: הספירה כאן נעשית לפי השיטה של החזרת מטילין-כחול: אם פחות משעתיים, החלב

הוא מסוג 2, 4-2 שעות — סוג 1, יותר מ-4 שעות — מצויין; לאיזה סוג מגיע החלב של מר

ינסן אין התשובה מציינת.

ש: האם אתה מאכיל את פרותיך במזון מרוכז בשעת החליבה, ואם כן — האם בגלל זה,

שהמכון הוא המקום היחיד להגשת מזון זה משום שאין מבני רפת בניו-זילנד?

ת: הגשת מזון מרוכז במכון מסייעת במידה רבה בהכנסת הפרות לעמדות החליבה.

ש: מאיזה סוג היא המכונה שבמשקך, ומה מחירה?

ת: "אידיאל לוא ליין מילקר"; שש יחידות ומחירן 350 ל"ש.

ש: כיצד שולח אתה את החלב שלך למחלבה?

ת: במיכלית.

הובא לדפוס ע"י

א. שמאראנד